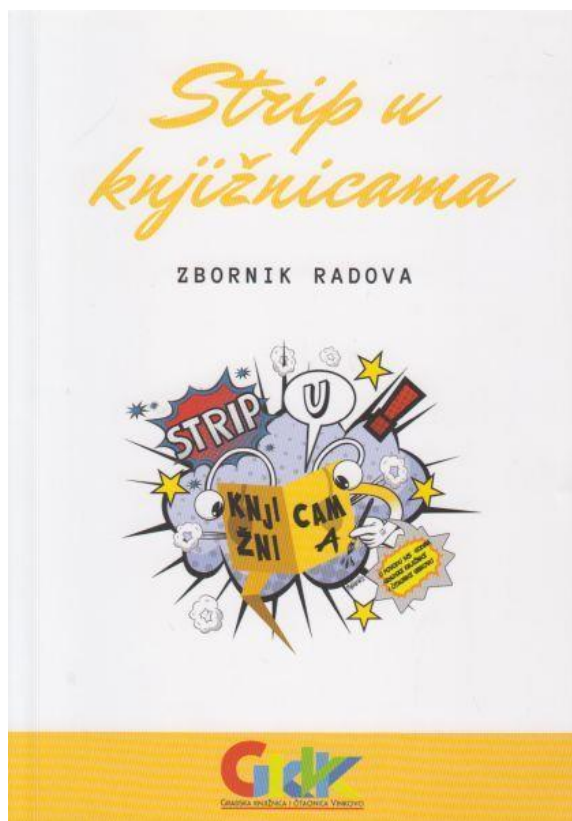

Uvod

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci 2020. godine obilježavala je 145 godina postojanja te je uz stručnu potporu Komisije za narodne knjižnice HKD-a, organizirala Stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem pod nazivom „Strip u knjižnicama“, koji je održan 15. travnja 2021. godine na Svjetski dan umjetnosti, u virtualnom okruženju zbog pandemijskih neprilika. Tijekom skupa su se, uz pozdravne govore i prikazivanje dokumentarnog filma *145 godina Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci*, mogla čuti četiri pozvana te 23 prijavljena izlaganja koja su prezentirali predavači iz različitih vrsta ustanova i različitog profesionalnog usmjerenja pa je deveta umjetnost predstavljena kao sredstvo rada u knjižnicama, visokim učilištima, školama, muzejima itd. Razlog zašto se Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci odlučila za temu stripa na ovom skupu jest taj što su Vinkovci neraskidivo vezani uz postojanje strip scene, njihovih autora, afinitet građana i potrebe korisnika Knjižnice koje pratimo i na taj način izgrađujemo dobru Stripoteku te brojna događanja vezana uz temu stripa. Zbornik o Stručnom skupu izdan je 2022. godine, nakladnik mu je Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci te predstavlja radove izlagača na 131 stranici. Vizualni identitet Skupa rad je Dubravka Matakovića, a oblikovanje korica radila Klaudija Mandić. Uz uvodni, slavljenički tekst *145 godina Gradske knjižnice i*

čitaonice Vinkovci, Zbornik donosi devet radova o stripu te dvije recenzije – Davora Šunka i prof. dr. Midhada Ajanovića.

Prikaz sadržaja Zbornika

145 godina Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci

Povodom obilježavanja 145 godina postojanja Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci priređen je i istoimeni dokumentarni film koji donosi povijesni pregled razvoja Knjižnice i knjižničarstva u Vinkovcima. Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci najstarija je ustanova u Gradu te je nositelj kulturnih aktivnosti i najvažnija podrška obrazovnom i znanstveno-istraživačkom radu u Gradu i Županiji. Osim doprinosa na lokalnoj razini, važan je doprinos Knjižnice i na nacionalnoj razini, a ovim filmom dan je opširan i sustavan pregled najznačajnijih aktivnosti Knjižnice utemeljene 1875. godine. U filmu su korišteni arhivski materijali i zabilježene su izjave nekadašnjih ravnatelja i aktualne ravnateljice Vedrane Lugić. Autori filma jesu Željka Djeke, Vedrana Lugić, Tihomir Marojević i Kristina Videković.

Knjižnica Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku kao potpora formalnom obrazovanju strip-crtača

Autori su ovog rada sa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Marina Milanović, Slađana Pupovac i Marta Radoš. U radu se razmatra uloga i važnost Knjižnice Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku, za diplomski studij Ilustracije na Odsjeku za vizualnu i medijsku umjetnost, i kao takav jedinstven je u Hrvatskoj. Autori ističu važnost pristupačnosti informacijskim izvorima i izgradnji visokoškolske knjižnične zbirke koja je u skladu s programom Ilustracije i ostalim studijskim programima. Zbog potreba i afiniteta specifičnih korisnika, analiziraju u kojoj mjeri knjižnični fond, prostor i usluge Knjižnice prate studijske programe te koliko ih studenti koriste. Analizu provode kroz ankete o zadovoljstvu korisnika koje su pokazale visoke ocjene. Djelatnici Knjižnice nadalje prate potrebe svoje akademske zajednice, osiguravaju im potrebne materijale, sadržaje, educira ih se za samostalno istraživanje i korištenje građom. Specifičnost ovakve akademske zajednice zahtijeva specifičnu literaturu za Knjižnicu i posvećenost

knjižničara u svim aspektima studentske edukacije. Ovaj rad primjer je dobre komunikacije između knjižničara i korisnika te ispunjavanja njihovih specifičnih zahtjeva.

Trebaju li narodne i školske knjižnice u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji nabavljati strip? – analiza istraživanja

Autorica rada Neda Adamović iz Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar u radu iznosi rezultate provedenog istraživanja putem anketnog upitnika s ciljem dobivanja odgovora na to je li potrebno izgrađivati zbirku stripova u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u svim knjižnicama. Rezultati istraživanja pokazali su kako knjižnice u ovoj županiji imaju bogat i raznolik fond stripova, no zainteresiranost je korisnika za ovu vrstu umjetnosti mala. Stavljaju naglasak kako bi se trebalo prilagoditi potrebama korisnika, kako s fondom stripa, tako i s programima na temu stripa. Navode dobre primjere iz Gradske knjižnice Rijeka te iz Narodne knjižnice „Petar Preradović Bjelovar“. Predlažu žanrovsko određivanje u sadržajnoj obradi stripa, slobodno oblikovane predmetnice, anotacije te bolji smještaj takve vrste građe. Zaključno je istraživanje pokazalo kako trenutno stanje fonda stripa zadovoljava potrebe i zainteresiranost korisnika te ne treba veću izgradnju zbirke.

Od dobre stripoteke do stripa u učionici

Autorice rada Željka Djeke i Klaudija Mandić ovim radom predstavile su na koje sve načine Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci promovira strip te pridonosi razvoju čitateljske pismenosti s naglaskom na razvoj likovne i vizualne pismenosti. Organizacijom različitih aktivnosti, edukativnih radionica, izložbi, predavanja i mnogobrojnim suradnjama promovira se strip s ciljem dopiranja do grupe korisnika koja cijeni i voli devetu umjetnost te do budućih korisnika koje treba upoznati sa stripom, a brojna i raznovrsna Stripoteka u Knjižnici ima svoj poseban status. U radu se naglašava kako se različitim aktivnostima i promicanjima stripa daje prostora za povezivanje korisnika s ostalim umjetnostima, a samim time povećavaju se različite vrste pismenosti koje su bitne za osobni i profesionalni razvoj. Ovaj rad daje pregled primjera dobre prakse koji se mogu primijeniti u budućem radu namijenjenom korisnicima i suradnicima kojima je strip glavno područje interesa.

Ljetni čitateljski izazov (raz)otkrivanje stripa u Narodnoj knjižnici „Petar Preradović“ Bjelovar

Rad autorice Tihane Lončarić iz Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar predstavlja primjer dobre prakse kojim Knjižnica i njezini zaposlenici potiču korisnike na aktivno sudjelovanje u programu promicanja čitanja stripova i populariziranju devete umjetnosti. Riječ je o ljetnom čitateljskom izazovu *(raz)otkrivanje stripa u Narodnoj knjižnici „Petar Preradović“ Bjelovar*. Izazov koji traje deset ljetnih tjedana podrazumijeva zadatke koje su sudionici popunjavali, a prethodio mu je prepoznatljiv vizualni identitet, oglašavanje te pomoć djelatnika Knjižnice. Statistički podaci o posudbi stripova pokazali su znatni porast posudbe tijekom i nakon provođenja ove akcije u usporedbi s prethodnim godinama. Ovakav primjer dobre prakse rezultirao je, ne samo većom posudbom, već i poboljšanjem poznavanja devete umjetnosti te širenja interesa za strip među širom čitateljskom publikom.

Drago moje... neka sila bude s tobom

Maja Lesinger iz Knjižnice i čitaonice Grada Preloga prezentirala je medij stripa kao dobro didaktičko sredstvo u nastavi. U ovom radu opisuje se i predstavlja metodički model za održavanje nastave stripa s naglaskom na prepoznavanje vrijednosti stripa i informiranja o temama iz zavičajne povijesti. Kroz raznovrsne i zanimljive zadatke i korelacijom s ostalim umjetnostima, posebno s filmom i popularnim franšizama, ovakvim modelom nastave, učenike se privuklo na čitanje i promišljanje o stripu te izazvalo pozitivne reakcije. Na ovaj način nastava stripa popularizira ovu vrstu umjetnosti, stvara nove generacije čitatelja stripova i prepoznavanja vrijednosti likovnog izričaja, potiče maštu i kreativnost, a svakako je dobra podloga za popularizaciju nastave povijesti.

Knjižničari u stripovima

Knjižničarka Jelena Cvrković iz Osnovne škole Josipa Kozarca u Vinkovcima predstavlja knjižničare, kao superjunake, želeći osvijestiti javnost o važnosti knjižničarske struke i važnosti knjižnice koja ima obrazovnu i široku kulturološku ulogu. Učenici u knjižnici uče o stripu kroz radionice, plakate, izložbe, digitalne alate, a na jednom od nastavnih sati knjižnično-informacijskog odgoja i obrazovanja, otkrivali su ima li

knjižničara u stripovima. Knjižničari su prisutni u stripovima kao superjunaci jer kao i oni u svome životu i radu čine sve za očuvanje i izobrazbu svih generacija kroz sve vrste umjetnosti. Kao i superjunake, često ih se ne vidi jer s nekim dijelovima njihova posla javnost nije upoznata, no knjižničari su uvijek spremni na izazove i promjene.

Strip u Osnovnoj školi „Ivan Filipović“ u Velikoj Kapanici

Sandra Čukić-Jozinović i Ivan Munjiza iz Osnovne škole „Ivan Filipović“ Velika Kapanica promoviraju strip u svojoj školi kroz sudjelovanje u strip-natjecanjima i projektu „Društvo prijatelja“ te kroz nabavu raznih i popularnih strip albuma za djecu. Problem čitateljske publike u predmetnoj nastavi prisutan je kod većine učenika. No, dobrom nabavom, uključivanjem u različite projekte i festivale o stripu broj se mladih čitatelja stripa povećao, pri čemu su se posebno istakli učenici s teškoćama u razvoju i učenici koji imaju poteškoće s čitanjem, što ukazuje i na terapijski učinak stripa, na samopouzdanje, razvijanje čitateljskih i jezičnih vještina te čitateljskih navika.

Strip kao medij poticanja kreativnosti u školskoj knjižnici

U radu autorica Biljane Krnjajić i Anite Tufekčić iz Osnovne škole Siniše Glavaševića u Vukovaru naglašava se važnost stripa za prikaz pročitane lektirne djela. Učenici sami izrađuju svoje stripove, stvaraju kadrove, sastavljaju dijaloge, a upućuje ih se na pomoć *web*-alata. Autorice navode razne *web*-alate za korištenje koji su jednostavni za korištenje, imaju velik izbor pozadina, likova i predmeta s pomoću kojih učenici mogu sami kreirati svoj strip. Napredak tehnologije i njezina široka mogućnost na ovom polju pokazala se vrlo korisnom za učenje i zabavu.

Strip u nastavi hrvatskog jezika

Sandra Šimunović, profesorica hrvatskog jezika iz Tehničke škole Ruđera Boškovića u Vinkovcima koristi i promovira medij stripa za lakše i zanimljivije čitanje i obradu lektire. Kroz različite aktivnosti, crtanje vlastita stripa, rad u skupinama, razgovor, izlaganje i vrednovanje učenici aktivno sudjeluju, obogaćuju i razvijaju vještine čitanja, pisanja i izražavanja, a na taj ih se način usmjerava na daljnji osobni i profesionalni razvoj.

Strip u knjižnicama

Recenzija

Davor Schunk, virovitički dizajner, autor stripova, ilustrator i samostalni umjetnik, dugogodišnji je suradnik i prijatelj Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci. Rado se odaziva pozivima za suradnju, kroz promocije, radionice, izložbe itd. U dobrom svjetlu recenzirao je ovaj Zbornik, govoreći pri tome pohvalno o svim aktivnosti i promociji devete umjetnosti u knjižnicama. Naglašava kako su knjižnice bitno mjesto i sredstvo širenja svijesti o ovoj vrsti medija, a posao knjižničara neizostavan u cijelom lancu spoznaje kulturnih vrijednosti.

Strip u svom prirodnom staništu

Recenzija

Midhad Ajanović filmski je autor, filmolog, karikaturist, književnik i publicist. Njegova recenzija ističe ovaj Zbornik kao izrazito bitnu stavku u promoviranju strip-kulture u više aspekata. Iznosi povijesni pregled pojave stripa u Hrvatskoj i naglašava kako je Knjižnica neizostavno mjesto gdje se može naći raznovrstan izbor naslova strip albuma pristupačan svim generacijama. Posebno ističe tradiciju hrvatske strip-kulture u Vinkovcima, gradu koji je sa svojim velikim imenima strip-scene pokrenuo Salon stripa i imenima koja su svojim osobnim i profesionalnim zalaganjem zadužila ovaj Grad.